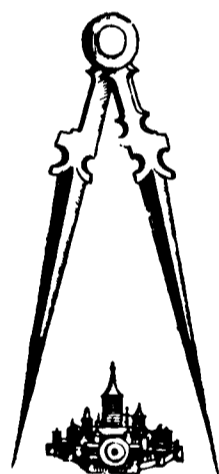

HISTORISCHE PLATTEGRONDEN VAN NEDERLANDSE STEDEN

deel 4 BATAVIA

samengesteld en beschreven door

Bea Brommer

met medewerking van

Dirk de Vries

UITGEGEVEN DOOR DE STICHTING HISTORISCHE STADSPLATTEGRONDEN TE LISSE
IN SAMENWERKING MET HET KONINKLIJK INSTITUUT VOOR TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE
TE LEIDEN, HET GEMEENTEMUSEUM TE HELMOND EN UITGEVERIJ 'CANALETTO'
TE ALPHEN AAN DEN RIJN 1992

A 26 164:4 - K 7 6000 . 4

CatE

17.7.1992

INHOUD

Voorwoord	3
I. Bouwgeschiedenis	5
Banten en Jacatra	5
Batavia	5
De periode 1650-1799	8
De periode 1800-heden	10
II. De stadsplattegronden: makers en gebruikers	13
Het begin	13
De landmeters	14
De gedrukte plattegronden	16
De achttiende eeuw	18
De negentiende en twintigste eeuw	20
III. Catalogus van kaarten en gezichten van Batavia (1602-1788)	25
Inleiding	25
Lijst van kaarten en profielen	26
Gedrukte kaarten BAT K01 - BAT K51	27
Manuscript kaarten BAT M01 - BAT M19	46
Gedrukte profielen en gezichten van uit zee BAT P01 - BAT P38	55
Manuscript profielen en gezichten vanuit zee BAT MP01 - BAT MP12	67
IV. Lijst van reproducties	72
Bijlage: Landeigenaren in Batavia ca. 1650	75
Bibliografie	81
Boeken met kaarten en profielen van Batavia, uitgegeven voor 1800	81
Aangehaalde literatuur	82
Register	72

CONTENTS

Foreword	3
I. A history of the building up of Batavia	5
Banten and Jacatra	5
Batavia	5
From 1650 to 1799	8
From 1800 to today	10
II. Maps of Batavia: makers and users	13
The beginnings	13
The surveyors	14
The printed maps	16
The eighteenth century	18
The nineteenth and twentieth centuries	20
III. Catalogue of maps and views of Batavia (1602-1788)	25
Introduction	25
List of maps and profiles	26
Printed maps BAT K01 - BAT K51	27
Manuscript maps BAT M01 - BAT M19	46
Printed profiles and views from sea BAT P01 - BAT P38	55
Manuscript profiles and views from sea BAT MP01 - BAT MP12	67
IV. List of reproductions	72
Appendix: Landowners in Batavia ca. 1650	75
Bibliography	81
Books with maps and profiles of Batavia published before 1800	81
Cited literature	82
Index	87

ISBN 90 6469 649 7

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotocopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm of any other means, without written permission from the publisher.

© Uitgeversmaatschappij Canaletto, Alphen aan den Rijn, Holland/B. Brommer
Printed in the Netherlands.

IV. LIJST VAN REPRODUKTIES

- 1 1619
Ontwerp voor een nieuw kasteel en stad in Jacatra
Getekend door Jan Pietersz. Coen
Zuid boven
Schaal ca. 1:3.500
Tekening, pen ; 34 x 42,5 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VEL 1176
Catalogus: BAT M01
- 2 ca. 1622
Batavia stad en casteel gelegen int coninckrijck van Jacatra
Anoniem
West boven
Schaal ca. 1:4.750
Tekening, pen ; 19 x 49 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: 002-10-034
Catalogus: BAT M02
- 3 1629
De belegering van Batavia in 1628
Getekend door Frans Florisz. van Berckenrode
Oost boven
Schaal ca. 1:5.750
Tekening, pen ; 63 x 72 cm
Reproductie: 63%
Origineel: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VEL 1178
Catalogus: BAT M05
- 4 1629
Batavia
Getekend door Gilles Venant
Oost boven
Schaal ca. 1:5.900
Tekening, pen en waterverf ; 30,5 x 55,5 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Atlas van Stolk, Rotterdam: 1672
Catalogus: BAT M06
- 5 1634
Batavia
Anoniem ; graveur Adriaen J. Matham?
Zuid boven
Schaal niet van toepassing
Kopergravure ; 10,6 x 16,7 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden
Catalogus: BAT K01
- 6 1650
Batavia. Perfecte afbeelding van de stad Batavia
Getekend door Dyonisius Paulusz.
Oost boven
Schaal ca. 1:4.400
Tekening, pen ; 35 x 58 cm
Reproductie: 83%
Origineel: British Library, Londen: Add. ms. 5027A
Catalogus: BAT M11
- 7¹⁻⁴ 1653
Affbeldinge van 't casteel ende stad Batavia
Getekend door Matheus du Chesne? ; graveur Frederick de Wit
Oost boven
Schaal ca. 1:3.500
4 bladen : kopergravure ; 70 x 94,5 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Maritiem Museum Prins Hendrik, Rotterdam: WAE 492
Catalogus: BAT K14 en BAT P09
- 8 ca. 1650
Afbeldinge van 't casteel en de stad Batavia
Getekend door Matheus du Chesne? ; graveur Clement de Jonghe
Oost boven
Schaal ca. 1:5.750
Kopergravure ; 40,3 x 49,2 cm
Reproductie: 100%
Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 34
Catalogus: BAT K12 en BAT P06

IV. LIST OF REPRODUCTIONS

- 1 1619
Design for a new castle and city in Jacatra
Drawn by Jan Pietersz. Coen
South at the top
Scale ca. 1:3,500
Drawing, pen and ink ; 34 x 42.5 cm
Reproduction: 100%
Original: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VEL 1176
Catalogue: BAT M01
- 2 ca. 1622
Batavia stad en casteel gelegen int coninckrijck van Jacatra (Batavia city and castle situated in the kingdom of Jacatra)
Anonymous
West at the top
Scale ca. 1:4,750
Drawing, pen and ink ; 19 x 49 cm
Reproduction: 100%
Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: 002-10-034
Catalogue: BAT M02
- 3 1629
The siege of Batavia in 1628
Drawn by Frans Florisz. van Berckenrode
East at the top
Scale ca. 1:5,750
Drawing, pen and ink ; 63 x 72 cm
Reproduction: 63%
Original: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VEL 1178
Catalogue: BAT M05
- 4 1629
Batavia
Drawn by Gilles Venant
East at the top
Scale ca. 1:5,900
Drawing, ink and watercolours ; 30.5 x 55.5 cm
Reproduction: 100%
Original: Atlas van Stolk, Rotterdam: 1672
Catalogue: BAT M06
- 5 1634
Batavia
Anonymous ; engraver Adriaen J. Matham?
South at the top
Not drawn to scale
Engraving ; 10.6 x 16.7 cm
Reproduction: 100%
Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden
Catalogue: BAT K01
- 6 1650
Batavia. Perfecte afbeelding van de stad Batavia (Perfect representation of the city of Batavia)
Drawn by Dyonisius Paulusz.
East at the top
Scale ca. 1:4,400
Drawing, pen and ink ; 35 x 58 cm
Reproduction: 83%
Original: British Library, Londen: Add. ms. 5027A
Catalogue: BAT M11
- 7¹⁻⁴ 1653
Affbeldinge van 't casteel ende stad Batavia (Representation of the castle and the city of Batavia)
Drawn by Matheus du Chesne? ; engraver Frederick de Wit
East at the top
Scale ca. 1:3,500
4 sheets : engraving ; 70 x 94.5 cm
Reproduction: 100%
Original: Maritiem Museum Prins Hendrik, Rotterdam: WAE 492
Catalogue: BAT K14 and BAT P09
- 8 ca. 1650
Afbeldinge van 't casteel en de stad Batavia (Representation of the castle and the city of Batavia)
Drawn by Matheus du Chesne? ; engraver Clement de Jonghe
East at the top
Scale ca. 1:5,750
Engraving ; 40.3 x 49.2 cm
Reproduction: 100%
Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 34
Catalogue: BAT K12 and BAT P06

9 1682 <i>Landt caerte van Batavia met haer onder hoorende forten</i> Getekend door Johannes Nieuhof Noord boven Schaal ca. 1:29.000 Kopergravure ; 29 x 36 cm Reproductie: 97% Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 24 Catalogus: BAT K29	9 1682 <i>Landt caerte van Batavia met haer onder hoorende forten</i> (Map of Batavia with the fortresses belonging to it) Drawn by Johannes Nieuhof North at the top Scale ca. 1:29,000 Engraving ; 29 x 36 cm Reproduction: 97% Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 24 Catalogue: BAT K29
10 1733 <i>Der Hollaendisch-Ostindianischen Compagnie weltberühmte Haupt-Handels und Niederlags-Stadt Batavia</i> Uitgegeven door Homannische Erben te Nürnberg Noord boven Schaal ca. 1:17.000 Kopergravure ; 46 x 53,5 cm Reproductie: 86% Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 43 Catalogus: BAT K33 en BAT P33	10 1733 <i>Der Hollaendisch-Ostindianischen Compagnie weltberühmte Haupt-Handels und Niederlags-Stadt Batavia</i> (Batavia, the world-famous capital and trade centre of the Dutch East Indian Company) Published by Homannische Erben in Nürnberg North at the top Scale ca. 1:17,000 Engraving ; 46 x 53.5 cm Reproduction: 86% Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: P 57 N 43 Catalogue: BAT K33 and BAT P33
11 1780 <i>Plan der stad en 't kasteel Batavia</i> Getekend door Claudius A. von Luepken ; graveur A. van Krevelt Zuid boven Schaal ca. 1:4.750 Kopergravure ; 67,5 x 39 cm Reproductie: 86% Origineel: Universiteitsbibliotheek, Amsterdam: 23-07-05 Catalogus: BAT K47	11 1780 <i>Plan der stad en 't kasteel Batavia</i> (Map of the city and the castle of Batavia) Drawn by Claudius A. von Luepken ; engraver A. van Krevelt South at the top Scale ca. 1:4,750 Engraving ; 67.5 x 39 cm Reproduction: 86% Original: Universiteitsbibliotheek, Amsterdam: 23-07-05 Catalogue: BAT K47
12¹⁻² 1826 <i>Kaart van de stad Batavia en environs, als mede van het kampement Weltevreden</i> Opgemeten door J. Tromp ; getekend door J.M. Joukes West boven Schaal ca. 1:5.750 2 bladen : tekening, pen ; 91 x 183 cm Reproductie: 43% Origineel: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VELH 459	12¹⁻² 1826 <i>Kaart van de stad Batavia en environs, als mede van het kampement Weltevreden</i> (Map of the city Batavia and environs, as well as the encampment Weltevreden) Surveyed by J. Tromp ; drawn by J.M. Joukes West at the top Scale ca. 1:5,750 2 sheets : drawing, pen and ink ; 91 x 183 cm Reproduction: 43% Original: Algemeen Rijksarchief, Den Haag: VELH 459
13 1860 <i>Kaart van Batavia en omstreken met inbegrip van de reede en omliggende eilanden</i> Door J. de Rosa Noord boven Schaal 1:12.500 Steendruk ; 118 x 82 cm Reproductie: 44% Origineel: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: 004-06-023	13 1860 <i>Kaart van Batavia en omstreken met inbegrip van de reede en omliggende eilanden</i> (Map of Batavia and environs including the roads and surrounding islands) By J. de Rosa North at the top Scale 1:12,500 Lithography ; 118 x 82 cm Reproduction: 44% Original: Bibliotheek der Rijksuniversiteit, Leiden: 004-06-023
14¹⁻⁸ 1921 <i>Stadskaart van de gemeente Batavia. Herzien 1918</i> Door Topografische Inrichting, Batavia Noord boven Schaal 1:10.000 8 bladen : kleurendruk ; 123 x 65,5 cm Reproductie: 100% Origineel: Universiteitsbibliotheek, Amsterdam: 65-03-01, 02 (2 bladen)	14¹⁻⁸ 1921 <i>Stadskaart van de gemeente Batavia. Herzien 1918</i> (Town plan of Batavia. Revised 1918) By the Topografische Inrichting, Batavia North at the top Scale 1:10,000 8 sheets : printed in colour ; 123 x 65.5 cm Reproduction: 100% Original: Universiteitsbibliotheek, Amsterdam: 65-03-01, 02 (2 sheets)

KA 6000043:4
A 26 16A: 4